

Rättsfallssamlingen

Mål C-146/13

**Konungariket Spanien
mot
Europaparlamentet
och
Europeiska unionens råd**

”Talan om ogiltigförklaring — Genomförande av fördjupat samarbete — Upprättande av ett enhetligt skydd enligt ett patent — Förordning (EU) nr 1257/2012 — Artikel 118 första stycket FEUF — Rättslig grund — Artikel 291 FEUF — Delegering av befogenheter till organ utanför Europeiska unionen — Principerna om unionsrättens autonomi och om dess enhetliga tillämpning”

Sammanfattning – Domstolens dom (stora avdelningen) av den 5 maj 2015

1. *Tillnärmning av lagstiftning — Industriell och kommersiell äganderätt — Patenträtt — Europeiskt patent med enhetlig verkan — Förordning nr 1257/2012 om fastställande av villkoren för genomförande av ett enhetligt patentskydd — Saken*

(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1257/2012, artiklarna 1.2, 2 b och c)

2. *Institutionernas rättsakter — Val av rättslig grund — Kriterier — Förordning nr 1257/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd — Antagande med stöd av artikel 118 första stycket FEUF — Tillåtet*

(Artiklarna 4 FEUF och 118 första stycket FEUF, Europaparlamentets och rådets förordning nr 1257/2012)

3. *Talan om ogiltigförklaring — Grunder — Maktmissbruk — Begrepp*

(Artikel 263 FEUF)

4. *Institutionernas rättsakter — Förordningar — Medlemsstaternas genomförande — Skyldighet att genomföra unionens rättsligt bindande akter — Begrepp — Fastställelse i förordning nr 1257/2012 av årsavgifterna för europeiska patent på en nivå som gör det möjligt för Europeiska patentverket att utföra arbetsuppgifter som det ska få i uppdrag att utföra av de medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete om ett enhetligt patentskydd — Omfattas — Åsidosättande av artikel 291 FEUF på grund av att de medlemsstaterna tilldelas genomförandebefogenheter i stället för kommissionen eller rådet — Föreligger inte*

(Artikel 291.1 FEUF och 291.2 FEUF, Europaparlamentets och rådets förordning nr 1257/2012, artikel 9.1 e och 9.2)

5. *Europeiska unionens institutioner — Utövande av befogenheter — Delegering — Delegering till Europeiska patentverket eller till medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete om ett enhetligt patentskydd — Föreligger inte*

(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1257/2012)

6. *Talan om ogiltigförklaring — Unionsdomstolens behörighet — Prövning av huruvida ett internationellt avtal är lagenligt eller en nationell rättsakt är lagenlig — Omfattas inte*

(Artikel 263 FEUF)

7. *Institutionernas rättsakter — Förordningar — Direkt tillämplighet — Medlemsstaternas genomförandebefogenheter — Tillåtet*

(Artikel 288 andra stycket FEUF, Europaparlamentets och rådets förordning nr 1257/2012)

1. Förordning (EU) nr 1257/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd syftar inte till att, ens delvis, reglera villkoren för att meddela europeiska patent. Dessa regleras inte i unionsrätten, utan endast i konventionen om meddelande av europeiska patent. Förordningen syftar inte heller till att förfarandet för att meddela europeiska patent enligt konventionen om meddelande av europeiska patent ska införlivas med unionsrätten.

Det följer däremot med nödvändighet av att det anges i artikel 1.2 i förordning nr 1257/2012 att den förordningen utgör ett "särskilt avtal i den mening som avses i artikel 142 i konventionen om meddelande av europeiska patent", att den förordningen är begränsad till att dels fastställa villkoren för att ett europeiskt patent som det europeiska patentverket har meddelat tidigare i enlighet med konventionen om meddelande av europeiska patent kan få enhetlig verkan på innehavarens begäran, dels att bestämma innebörden av denna enhetliga verkan.

(se punkterna 30 och 31)

2. Valet av rättslig grund för en rättsakt inom unionen ska göras utifrån objektiva kriterier som kan bli föremål för domstolsprövning. Bland dessa kriterier ingår bland annat rättsaktens syfte och innehåll.

I fråga om ändamålet för förordning nr 1257/2012 av den 17 december 2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd, som antagits med stöd av artikel 118 första stycket FEUF, är dess syfte att skapa ett enhetligt patentskydd och dess bestämmelser uttrycker unionslagstiftarens vilja att säkerställa ett enhetligt skydd i de deltagande medlemsstaterna. Härav följer att det enhetliga patentskydd som införs genom den angripna förordningen är ägnat att förebygga olikheter i de deltagande medlemsstaternas patentskydd. Det syftar därmed till ett enhetligt skydd i den mening som avses i artikel 118 första stycket FEUF. Detta innebär att den bestämmelsen utgjorde korrekt rättslig grund för att anta förordning nr 1257/2012.

Enligt artikel 118 första stycket FEUF ska unionslagstiftaren föreskriva åtgärder för att skapa europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen. Den bestämmelsen infördes i EUF-fördraget genom Lissabonfördraget och syftar särskilt på den inre marknads upprättande eller funktion, som omfattas av ett område med delade befogenheter i enlighet med artikel 4 FEUF. Vad beträffar orden "i unionen" i den bestämmelsen ska, eftersom den befogenhet som följer av denna artikel utövas inom ramen för ett fördjupat samarbete, den europeiska immateriella rättighet som upprättas och det enhetliga skydd som denna ger inte gälla i hela unionen, utan endast i de medlemsstater som deltar.

(se punkterna 39–41, 43, 44, 51 och 52)

3. Se domen.

(se punkt 56)

4. Fastställelsen av årsavgifterna och fördelningen av dem i enlighet med artikel 9.2 förordning nr 1257/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd utgör ett genomförande av en unionsrättslig akt som är rättsligt bindande i den mening som avses i artikel 291.1 FEUF. Årsavgifterna måste täcka det europeiska patentverkets utgifter för de ytterligare uppgifter som de deltagande medlemsstaterna ger den organisationen i uppdrag att utföra, i den mening som avses i artikel 143 i konventionen om meddelande av europeiska patent. Dessa arbetsuppgifter är emellertid nära knutna till genomförandet av ett enhetligt patentskydd som införts genom förordning nr 1257/2012.

Det kan för övrigt inte med giltig verkan göras gällande att enhetliga villkor behövs för att genomföra artikel 9.2 i förordning nr 1257/2012, så att tilldelningen av genomförande befogenheter till de deltagande medlemsstaterna skulle strida mot artikel 291.2 FEUF. I artikel 9.1 e i den angripna förordningen föreskrivs visserligen att de deltagande medlemsstaterna ska ge det europeiska patentverket i uppdrag att "[s]amla in och administrera årsavgifter för europeiska patent med enhetlig verkan". Det föreskrivs emellertid inte att årsavgifterna ska uppgå till samma belopp i samtliga deltagande medlemsstater. För övrigt gäller att det måste vara de deltagande medlemsstaterna, och inte kommissionen eller rådet, som ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att genomföra artikel 9.2 i den förordningen, eftersom unionen – till skillnad från medlemsstaterna – inte är avtalslutande part i konventionen om meddelande av europeiska patent. Detta följer av den omständigheten att den angripna förordningen kvalificeras som ett särskilt avtal i den mening som avses i artikel 142 i konventionen om meddelande av europeiska patent och av den omständigheten att det åligger ett särskilt utskott inom Europeiska patentorganisationens förvaltningsråd att fastställa årsavgifterna och fördelningen av dem.

(se punkterna 73–75, 78 och 81–83)

5. Eftersom unionslagstiftaren inte har delegerat de genomförandebefogenheter som enligt unionsrätten tillkommer denne till de medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd eller det europeiska patentverket är de principer som domstolen slagit fast i rättspraxis i fråga om delegering av skönsmässiga befogenheter inte tillämpliga.

(se punkterna 84 och 87)

6. Se domen.

(se punkterna 101 och 102)

7. För att en förordning ska vara direkt tillämplig i enlighet med artikel 288 andra stycket FEUF fordras enligt domstolens praxis att den utan någon åtgärd för att införliva den med nationell rätt träder i kraft och tillämpas till rättssubjektens förmån eller nackdel. Detta gäller dock inte om medlemsstaterna enligt den aktuella förordningen ska anta de lagar och andra författningar samt vidta de ekonomiska åtgärder som behövs för att förordningens bestämmelser ska kunna tillämpas.

Så är fallet i fråga om förordning nr 1257/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd. Unionslagstiftaren har nämligen överlämnat åt medlemsstaterna att dels vidta olika åtgärder inom den rättsliga ram som fastställs i konventionen om meddelande av europeiska patent, dels inrätta en enhetlig patentdomstol för att den förordningens bestämmelser ska kunna tillämpas. En enhetlig patentdomstol är, i enlighet med vad som det erinras om i skälen 24

och 25 i den förordningen, mycket viktig för att säkerställa att patent fungerar på rätt sätt, samt för att säkerställa en enhetlig rättspraxis och därmed rättssäkerhet liksom kostnadseffektivitet för patenthavarna.

(se punkterna 105 och 106)